

Yo‘il kitobi va Laodikiyadagi Yettinchi kun

Adventistlar jamoati — Yettinchi qism

Jeff Pippenger

2025-12-09

Yetti Raqami

Dastlabki bir necha maqolada biz Masihning uzumzor haqidagi masalni bahslashuvchan yahudiylarga taqdim etishini yorituvchi «Asrlar Istagi»dagi parchani keltirgan edik. Uzumzor qo‘shig‘i haqidagi masal, shuningdek, Muso va Qo‘zining qo‘shig‘idir; ilhom esa bizga bashoratda “qo‘shiq” “tajriba”ni anglatishini bildiradi. Yuz qirq to‘rt ming kishi Qo‘zi qayerga bormasin, Uning ortidan ergashadi; shu bois ular Masih va Muso boshdan kechirgan ayni tajribadan o‘tadilar. Masih, qadimgi Isroilning bashoratli tarixining omega-si sifatida, va Muso, qadimgi Isroilning bashoratli tarixining alfa-si sifatida, ikkalasi ham oldingi ahd xalqi chetlab o‘tilayotgan va yangi ahd xalqi tanlanayotgan bir-biriga parallel davrlarda yashaganlar. Yuz qirq to‘rt ming kishi Muso va Qo‘zining qo‘shig‘ini kuylaydi, chunki ular oldingi ahd xalqi chetlab o‘tilayotgan bir tarixni boshdan kechiradilar — ayni paytda Rabbiiy O‘zining so‘nggi ahd xalqi bilan ahdga kiradi.

Masih masalni bayon qilayotganida, payg‘ambarlik nuqtayi nazaridan bu Butrusning Hosil bayramida e‘tirozgo‘y yahudiylarga murojaat qilishi bilan mos keladi. Oxirgi inqirozda Isoning masalni e‘tirozgo‘y yahudiylarga bayon qilishi, uzumzor qo‘shig‘ini Efrayimning mastlariga kuylayotganlarni ifodalaydi. Butrus Hosil bayramida ayni o‘sha qo‘shiqni bayon qilmoqda, faqat u uni Yo‘elning ohangida kuylamoqda. Uzumzor qo‘shig‘i — avvalgi ahd xalqining ajralishi bilan ayni bir vaqtda yangi ahd xalqining Rabbiiyga nikohlanishi haqidagi qo‘shiqdir. Hafsalasi pir bo‘lgan va kechikish davriga kirgan bokira qizlar nikohni kutayotgan edilar, va mukammal bajo bo‘lishi shundan iborat bo‘ladiki, ular bir yuz qirq to‘rt mingning muhrlanishini kutayotgan bo‘ladilar.

Yoel kitobi birinchi bobida Xudoning uzumzori sharob va mast qiluvchi ichimlik ichuvchilar tomonidan vayron qilinganini, ularning og‘zidan esa “yangi sharob” olib qo‘yilganini tasvirlash bilan boshlanadi. Iso yahudiylarga ularning shohligi o‘zlaridan olinib, uzumzorning haqiqiy mevalarini keltiradigan bir guruh bog‘bonlarga berilishini bildirishi bilanoq, U mavzuni burib, ma‘baddagi chetga surib qo‘yilgan, ammo bosh tosh bo‘lishi taqdir etilgan tamal toshini tilga oldi. Boshlanish oxirida takrorlanishi kerak edi, va bu haqiqat bayon etilganda, u “ajoyib” deb tasvirlanadi.

Xudoning Kalomidagi “birinchi bor tilga olinishi qoidasi” bizga shuni bildiradiki, Yo‘el avvalo uzumzorning vayron qilinishi haqida so‘z yuritganligi bois, bu uning guvohligining asosiy nuqtasidir. Yo‘el bu borada yolg‘iz emas, chunki har bir buyuk payg‘ambar o‘z guvohligini Isroilning gunohlari va yo‘qolgan holatiga murojaat qilishdan boshlaydi.

Ishayo yigirma sakkizinchi bobda “Quddus”ni boshqaruvchi “masxarachi kishilar” “Efrayimning mastlari” va “kibr toj”i sifatida tasvirlanadi. “Toj” rahbarlikni, “kibr” esa shaytoniy tabiatni

ifodalaydi.

Mastlar Xudoning ulug‘vorlik “toji”ga aylanadigan qoldiq (“qolganlar”) bilan qarama-qarshi qo‘yilgan; chunki so‘nggi yomg‘ir davrida Rabbiiy O‘zining “ulug‘vorlik shohligi”ni barpo etadi, xuddi xochda “inoyat shohligi”ni barpo etgani kabi, bu esa uning timsolidir. Xochdagi inoyat shohligi yakshanba qonuni paytidagi ulug‘vorlik shohligining timsolidir.

So‘nggi yomg‘ir 9/11 da, ya‘ni bir yuz qirq to‘rt ming kishining muhrlanishi hamda tiriklarning hukmi ham boshlangan paytda boshlandi. Muhrlanish davrida Muqaddas Ruhning to‘kilishi 9/11 da boshlandi, xuddi Iso bir necha tomchi puflaganidek. Bu poydevordir, Muqaddas Ruhning Yarim tun hayqirig‘idagi to‘kilishi esa tamal toshidir. “Ajoyib” — “9/11 dan Yakshanba qonunigacha” bo‘lgan Muqaddas Ruhning to‘kilishi davrining ramzidir.

“toj”ning rahbarlikni ifodalovchi o‘xshash, ammo qarama-qarshi ramziyligi Ishayo yigirma sakkizinchi bobdagi rivoyatda bayon etiladi: Quddus ustidan hukmronlik qilayotgan mastlar chetlab o‘tiladi va Xudoning jamoatining rahbarligi qoldiqqa beriladi. Bu uzumzor haqidagi masalni tasvirlaydi. Mastning toji olib tashlanadi, shundan so‘ng yuz qirq to‘rt ming kishi Masihning shohligini ifodalovchi toj bo‘ladi. Ishayo shu haqiqatni yigirma ikkinchi bobda ham o‘rgatadi: u yerda Shebna olis bir yurtga uloqtiriladi va uning o‘rniga Elyoqim qo‘yiladi. Bu Efrayimning mastlari bo‘ladimi yoki yigirma ikkinchi bobdagi Shebnami — ikkalasi ham Xudoning avvalgi ahd xalqining rahbarligi chetlab o‘tilishini ifodalaydi.

Zakariyo Tantanali Kirishni, ya‘ni Yarim Tun Faryodini, aniqlab beradi va undan keyingi oyatlar Ishayo bilan hamohang tarzda Xudoning xalqini toj sifatida ko‘rsatadi.

Ey Sion qizi, nihoyatda shodlan; ey Quddus qizi, hayqir: mana, Sening Shohing oldingga kelmoqda: U odildir va najot keltiruvchidir; kamtarin bo‘lib, eshak minib keladi, ya‘ni eshakning quluni, urgochi eshakning bolasini minib keladi. Men Efrayimdan jang aravasini, Quddusdan otni yo‘q qilaman, jang kamoni ham sindirib tashlanadi; U xalqlarga tinchlikni e‘lon qiladi; va Uning hukmronligi dengizdan dengizgacha, daryodan esa yerning chekkalarigacha yetadi.

Senga ham kelsak, ahdingning qoni tufayli Men suv yo‘q bo‘lgan chuqurdan asirlaringni ozod qilib yubordim.

Qal‘aga qaytinglar, ey umid mahbuslari; bugunning o‘zidayoq Men senga ikki hissa qaytarib berishimni e‘lon qilaman. Men Yahudoni O‘zim uchun egib, kamonni Efrayim bilan to‘ldirganimda, ey Sion, sening o‘g‘illaringni, ey Yunoniston, sening o‘g‘illaringga qarshi qo‘zg‘atganimda va seni qudratli odamning qilichiday qilganimda.

Egamiz ularning ustida zohir bo‘lur, va Uning o‘qi chaqmoq kabi otilib chiqur; va Rabbiiy Egamiz karnay chalar, janubning bo‘ronlari ila yurur. Lashkarlar Egasi ularni himoya qilur; va ular yutib yuborur, va sapqon toshlari bilan bo‘ysundirur; va ular ichur, va sharob ichgandek shovqin solar; va kosalar kabi, qurbongohning burchaklari kabi to‘lur. Va o‘sha kuni ularning Egasi Xudo ularni O‘z xalqining podasi kabi qutqarur; chunki ular tojning toshlari kabi bo‘lur, Uning yurtida bayroqdek baland ko‘tarilur. Zero Uning ezguligi naqadar buyuk, va Uning

go‘zalligi naqadar buyukdir! don yigitlarni shod qilur, va yangi sharob qizlarni. Zakariyo 9:9–17.

O‘n birinchi oyat (9/11) shunday deydi: “Senga ham kelsak, ahding qoni tufayli men suv yo‘q bo‘lgan chuqurlikdan asirlaringni ozod qilib yubordim.” Masih ahdni ko‘plar bilan bir hafta uchun tasdiqladi, va bu hafta Uning suvga cho‘mishi bilan boshlandi. Uch yarim yil davomida Masih insonlar orasida yurdi va shu uch yarim yillikning yakunlovchi davrida Masih Zakariyoning bashoratini bajo keltirib, Masihning Quddusga tantanali kirishini ko‘rsatdi. Yarim Tungi Nido Masihning o‘limi, dafn etilishi va tirilishiga olib borgan bir davrni boshlab berdi. Masihning suvga cho‘mishi Uning o‘limi, dafn etilishi va tirilishini ifodalaydi, shunday ekan, uch yarim yillik davrning boshi bilan oxiri bir xildir.

Masihning suvga cho‘mishi 9/11 ning timsolidir, va 9/11 Yakshanba qonuni bilan yakunlanadigan bir davrning boshlanishini belgilaydi. 9/11 da oxirgi yomg‘ir sepa boshladi, va Yakshanba qonunida u hech qanday o‘lchovsiz to‘kib yuboriladi; bu holat Masihning Hosil bayramidagi to‘kilishdan oldin shogirdlar ustiga yomg‘irning bir necha tomchisini puflab berishi bilan timsollangan.

Zakariyo 9:11 9/11 bilan, shuningdek Yakshanba qonuniga olib boradigan Yarim tun nidosi bilan hamohangdir. 9/11 da Laodikiya xabari 1856 va 1888 yillarda bo‘lgani kabi hozirgi haqiqat sifatida yetib keldi. Laodikiya xabari o‘zlarining o‘lik ekanliklarini bilmaydigan odamlarga beriladi. Ular “chuqur”dadir, keyingi yomg‘ir xabarisizdirlar, chunki ularning chuqurida suv yo‘q. Agar Laodikiya faqat yuraklariga bo‘layotgan taqillatishga javob qaytarsa, Rabbiiy ularni chuqurdan chiqarar edi, chunki sinov muddati Yakshanba qonunida tugaguncha ular “umid mahbuslari”dir.

Senga ham, ahding qoni tufayli, Men sening asirlaringni suvsiz chuqurdan ozod etib yubordim. Ey umid asirlari, qo‘rg‘onga qaytinglar; bugunoq Men senga ikki hissa qaytarib berishimni e‘lon qilaman. Zakariyo 9:11, 12.

9/11 1989-yilda kelgan xabarni quvvatlantirdi. Bu xabar uchinchi farishtaning xabaridir, biroq Millerit islohot harakatining tuzilishi va atamalari doirasida 1989 birinchi farishtaning kelishini belgiladi. Birinchi farishtaning xabari 1840-yil 11-avgustda Islomga oid bir bashoratning amalga oshishi orqali quvvatlantirilgan edi va u 1989-yilda uchinchi farishtaning kelishi ham Islomga oid bir bashoratning amalga oshishi orqali quvvatlantirilishini ko‘rsatadi.

1840-yil 11-avgustda Islom haqidagi bashorat tasdiqlanganda, Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi farishta pastga tushdi; shu tariqa u 9/11 da Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishtaning tushishini timsolladi. 1840-yilda birinchi farishtaning quvvatlantirilishi va 1844-yilda ikkinchi farishtaning quvvatlantirilishi — har ikkisi ham 9/11 da uchinchi farishtaning quvvatlantirilishini timsollaydi. 2020-yil 18-iyul, 1844-yil 19-aprelda milleritchilarning birinchi hafsalasi pir bo‘lishi bilan timsollanganidek, ikkinchi farishtaning kelishi edi. Milleritchilar tarixidagi birinchi va ikkinchi farishtalarning quvvatlantirilishiga oid har ikkala tarix, shuningdek 9/11 dagi uchinchi farishtaning quvvatlantirilishi tarixi ham 2023-yil iyulida kelgan Yarim Tun Faryodi xabarining quvvatlantirilishiga guvohlik beradi.

Muhrlash davri 11-sentabrdan boshlanib, yakshanba qonuni bilan yakunlanadi. U Masihning keyingi yomg'irdan bir necha tomchini puflashi bilan boshlanadi va Hosil bayramida olov tillari dunyoga xabar olib borishi bilan tugaydi. Butrus Hosil bayramini Yoilning bajo bo'lishi sifatida aniqlagan. Holatning haqiqati shuki, bu Masihning puflashi ham Yoilning bajo bo'lishi bo'lganini belgilaydi, chunki Hosil bayrami mavsumining aniq boshlanishi va yakuni bor, bu esa alfa ham omega ekanini namoyon qiladi. Masihning tirilish kunida arpaning birinchi hosil nazri keltirildi, va ellik kun o'tgach, Hosil bayramida bug'doyning birinchi hosil nazri ko'tarildi. 11-sentabr yakshanba qonunidan sal oldin keladigan va unga olib boradigan Yarim Tun Faryodining timsolidir. Zakariyo 9:9 dagi Yarim Tun Faryodining mukammal bajo bo'lishi sifatidagi ifoda 2023-yil iyulidan keyingi davrga taalluqlidir.

Ey Sion qizi, nihoyatda shodlan; ey Quddus qizi, hayqir: mana, Sening Shohing oldingga kelmoqda; U odildir va najot keltiruvchidir; kamtarin bo'lib, eshak ustida, ya'ni urg'ochi eshakning quluni ustida minib kelmoqda. Zakariyo 9:9.

Shunday qilib, Zakariyo Xudoning xalqining toj bo'lishi haqidagi Ishayoning ramziy ifodasiga qo'shiladi, biroq u toj ayni paytda bayroq ham ekanini ham qo'shadi; chunki u shunday yozgan: "for they shall be as the stones of a crown, lifted up as an ensign upon his land", va Zakariyo bundan tashqari Yoelning "corn" va "new wine" timsollari bilan bog'liq quvonchni ham aks-sado qiladi, shunday deb aytib: "corn shall make the young men cheerful, and new wine the maids." Yigirma sakkizinchi bobdagi Efrayimning mastlari haqidagi qaydni ko'rib chiqarkanmiz, shunga e'tibor beringki, aynan shu Muqaddas Kitob bobida "rest and the refreshing" tilga olinadi. Bu Muqaddas Yozuvlarda "latter rain"ga oid asosiy parchalaridan biridir, demak Efrayimning bu mastlari Yoel so'zlaydigan o'sha mastlarning o'zidir.

Efrayimning mastlariga, mag'rurlik tojiga voy! Ularning shonli go'zalligi so'lib borayotgan guldir; u sharobdan yengilganlarning serhosil vodiylari boshidadir. Mana, Rabbiyda qudratli va kuchli bir Zot bor; U do'l bo'roni va vayron qiluvchi dovul kabi, toshib oqadigan qudratli suvlar toshqini kabi uni qo'li bilan yerga uloqtiradi. Mag'rurlik toji — Efrayimning mastlari — oyoq ostida tap-talinadi. Serhosil vodiyni boshida bo'lgan o'sha shonli go'zallik so'lib borayotgan gulga o'xshaydi, yozdan oldingi erta pishar mevaga o'xshaydi; uni ko'rgan kishi, u hali qo'lida ekan, darrov yeb yuboradi. O'sha kunda lashkarlar Rabbiysi O'z xalqining qoldig'i uchun shon-shuhrat toji va go'zallik diademasi bo'ladi, hukm kursisida o'tirganga adolat ruhi va jangni darvozagacha qaytaradiganlarga quvvat bo'ladi. Ammo bular ham sharob tufayli adashdilar, mast qiluvchi ichimlik tufayli yo'ldan chiqdilar; ruhoni ham, payg'ambar ham mast qiluvchi ichimlik tufayli adashdi; ularni sharob yutib yubordi, mast qiluvchi ichimlik tufayli yo'ldan chiqdilar; vahiyda adashdilar, hukmda qoqiladilar. Chunki barcha dasturxonlar qusindi va nopoklikka to'la, shuning uchun bironta ham toza joy yo'q. ...

Hayratda qolinglar va taajjublaninglar; faryod qilinglar va dod solinglar: ular mast, ammo sharobdan emas; ular gandaraklaydilar, ammo kuchli ichimlikdan emas. Chunki Egamiz ustingizga qattiq uyqu ruhini quydi va ko'zlaringizni yumdi; payg'ambarlarni va boshliqlaringizni, ko'ruvchilarni U qopladi. Va barchaning vahiyi sizlar uchun muhrlangan kitobning so'zlari kabi bo'lib qoldi; uni bilimdonga berib: "Iltimos, buni o'qib ber", deydi, va esa: "O'qiy olmayman, chunki u muhrlangandir", deydi. So'ng kitobni savodsiz kishiga berib:

“Iltimos, buni o‘qib ber”, deyдилar, u esa: “Men savodli emasman”, deydi.

Shuning uchun Rabbiy dedi: “Bu xalq Menga og‘zi bilan yaqinlashadi, lablari bilan Meni ulug‘laydi, ammo yuragini Mendan uzoqlashtirgan, Mendan qo‘rqishi esa insoniy amr bilan o‘rgatilgandir. Shu bois, mana, Men bu xalq orasida ajoyib bir ishni, ha, ajabtovur bir ish va mo‘jizani amalga oshirishda davom etaman; chunki ularning donolarining donoligi halok bo‘lur, aql-idroklilarining fahmi esa yashirin bo‘lur. Egamizdan o‘z maslahatini chuqur yashirmoqchi bo‘lganlarning holiga voy! Ularning ishlari zulmatda bo‘ladi, ular esa: “Bizni kim ko‘radi? Bizni kim biladi?” deyдилar. Albatta, sizning hamma narsani teskari qilishlaringiz kulolning loyidek sanaladi; axir, yaratilgan narsa o‘zini yaratganga: “U meni yaratmadi”, deya oladimi? Yoki yasalgan narsa o‘zini yasaganga: “Uning aqli yo‘q edi”, deya oladimi?” Ishayo 28:1–8; 29:9–16.

Egamiz mast Efrayimliklar orasida ularning donoligi va fahmini olib tashlar ekan, “ajoyib bir ish”ni amalga oshiradi; aynan shu ikki unsur bashoratli xabar muhrdan ochilganda bilimning ortishini anglash bilan bog‘liqdir. Donolar tushunadilar. “Ajoyib ish”ning bir qismi — Yahudo qabilasining Arsloni tomonidan muhrdan ochilgan bilimni mast Efrayimliklarning ongidan olib tashlashdir. Donolar bilan fosiqlarni ajratish Egamizning “ajoyib ishi”ning bir qismidir. Bu abadiy xushxabardir. Masih bahslashqoq yahudiylarni uzumzor haqidagi masal orqali yetaklab, shu tariqa ularni o‘z hukmlarini o‘zlariga e‘lon qilish tuzog‘iga tushirgach, Zabur 118 dan bir savol berdi:

Binokorlar rad etgan tosh burchakning bosh toshiga aylandi. Bu Egamizning ishidir; u ko‘zlarimiz oldida ajoyibdir. Bu Egamiz yaratgan kundir; unda quvonamiz va shodlanamiz. Zabur 118:22–24.

Egamiz Efrayimning mastlari ustida “ajoyib bir ish va mo‘jiza”ni amalga oshiradi va bu ularning haqiqatni anglash qobiliyatining olib qo‘yilishini ham o‘z ichiga oladi. “Burchakning bosh toshi” Yoel tilga olgan “yangi sharob”ga ega bo‘lganlarning ko‘z o‘ngida ajoyibdir.

Muhr bosilgan kitobni na “ilimli”lar sifatida ifodalangan rahbarlar, na “ilmsiz”lar sifatida ifodalangan oddiy xalq o‘qiy oladi. Muhr bosilgan kitob sifatida ifodalangan Muqaddas Bitiklarning bashoratli guvohligini mastlar to‘g‘ri anglashlari mumkin emas. Mastlar, shuningdek, ikki marta “yo‘ldan adashganlar” deb ham ta‘riflanadi. Bu yana Ishayo yigirma sakkizinchi bobda — Muqaddas Bitikdagi keyingi yomg‘ir haqidagi bosh oyatlardan birida — qayd etilgan bo‘lib, u yerda Ishayo mastlar eshitishni istamagan “orom va tetiklik”ni ko‘rsatadi. “Orom va tetiklik” bir xabardir, chunki uni eshitish mumkin.

O‘sha mastlik mastlarni Eremiyoning “qadimgi yo‘llari”dan chetlatib yubordi; bu esa yuriladigan “yo‘l” bo‘lib, unda keyingi yomg‘ir topiladi; Eremiyo uni “orom” sifatida tasvirlaydi. Efrayimning mastlari tomonidan keyingi yomg‘ir haqidagi xabarning rad etilishi Xudoning Kalomida alohida bir mavzudir. Ular mastdirlar, chunki ular keyingi yomg‘ir tarixiga teng bo‘lgan yuz qirq to‘rt mingning tarixi uchun andoza beradigan poydevor tarixiga qaytishni rad etdilar.

Efrayimning mastlari ustida amalga oshiriladigan “ajoyib ish” keyingi yomg‘ir to‘kilishi davrida sodir bo‘ladi. Keyingi yomg‘ir chog‘ida bir sinov xabari ikki toifa sajda qiluvchilarni vujudga keltiradi; bu toifalar ular ichadigan “sharob” orqali tasvirlangan. Fosiqlar o‘zlarining bashoriy

tatbiqlarini muqaddas tarix yo‘nalishlari asosiga qurishni rad etganlar, Ishayo yigirma sakkizinchi bobdagi “satr ustiga satr” usulidan foydalanuvchilar esa “yangi sharob”dan bahramand bo‘ladilar. Fosiqlarning mastligi bashoratni anglay olmasliklarida namoyon bo‘ladi, ularning ko‘rlik holati esa asosiy qadimiy yo‘llarga qaytishni istamaganliklari tufayli yuzaga kelgan edi. Iso bahs-talash qiluvchi yahudiylarni rad etilgan, ammo burchakning bosh toshiga aylangan tosh haqida hech qachon o‘qimaganmisizlar, deb so‘rab koyidi.

Burchakning boshi bo‘ladigan tosh, poydevor yoki burchak toshi haqidagi bashoratli haqiqat tepa toshda takrorlanishini ifodalaydi. Alfa toshi ayni paytda omega toshidir. Satr ustiga satr metodologiyasini belgilab, uni mustahkamlab turadigan asosiy bashoratli tamoyil — (bu so‘nggi yomg‘irning metodologiyasidir) — bir narsaning boshi uning oxirini tasvirlashidir. Millerchilar harakatidagi asosiy bashoratli tamoyil “bir kun bir yil” tamoyili edi; bu tamoyil Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi farishta tushganida tasdiqlandi. Yuz qirq to‘rt mingliklar harakatidagi asosiy bashoratli tamoyil esa, boshning oxirni tasvirlashidir; bu tamoyil Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishta tushganida tasdiqlandi.

Xudoning bashoratli Kalomi so‘nggi yomg‘ir bilan bog‘liq omillarni tushuntirishda nihoyatda batafsildir. Ana shu haqiqatlardan biri shuki, Efrayimning mastlari so‘nggi yomg‘irni anglab olishga qodir emaslar; bu esa shogirdlarni mast deb Butrusga aytgan yahudiylar orqali timsollashtirilgan edi. Uslubiyatning asosiy tamoyili Xudoning Kalomida qayta-qayta Alfa va Omega sifatida to‘g‘ridan-to‘g‘ri bayon qilingan, biroq Kalom ular uchun muhrlangan. Uslubiyat, asosiy bashoratli qoida va so‘nggi yomg‘irning xabari “ajoyib ish” sifatida ifodalangan bashoratli tarix chizig‘idagi muqaddas qilingan mavzulardan ayrimlaridir.

Egamlar Rabbi kalomi yana menga nozil bo‘lib, dedi: Egamlar Rabbi shunday demoqda: Men Sion uchun buyuk rashk bilan rashk qildim, ha, unga nisbatan qattiq g‘azab bilan rashk qildim. Egamiz shunday demoqda: Men Sionga qaytdim va Quddusning o‘rtasida maskan tutaman; Quddus esa haqiqat shahri deb ataladi; Egamlar Rabbining tog‘i esa muqaddas tog‘ deb ataladi. Egamlar Rabbi shunday demoqda: Hali yana Quddus ko‘chalarida qari erkaklar va qari ayollar istiqomat qiladilar, har biri yoshi nihoyatda ulug‘ bo‘lgani uchun qo‘lida hassasi bilan bo‘ladi. Shahar ko‘chalari esa unda o‘ynayotgan o‘g‘il bolalar va qizlarga to‘lib-toshadi.

Qo‘shinlar Rabbiysi shunday demoqda: Agar bu narsa shu kunlarda bu xalqning omon qolgan qoldig‘ining ko‘ziga ajib tuyulsa, Mening ko‘zlarimga ham ajib tuyulmog‘i kerakmi? — deydi Qo‘shinlar Rabbiysi. Qo‘shinlar Rabbiysi shunday demoqda: Mana, Men O‘z xalqimni sharq yurti va g‘arb yurtidan qutqaraman; va ularni olib kelaman, ular Quddusning o‘rtasida istiqomat qiladilar; ular Mening xalqim bo‘ladilar, Men esa ularga haqiqat va solihlik ila Xudo bo‘laman. Qo‘shinlar Rabbiysi shunday demoqda: Ey shu kunlarda bu so‘zlarni, Ma‘bad bino qilinishi uchun Qo‘shinlar Rabbiysining uyiga poydevor qo‘yilgan kunda bo‘lgan payg‘ambarlarning og‘zidan eshitayotganlar, qo‘llaringiz quvvatli bo‘lsin. Chunki bu kunlardan oldin na odam uchun ish haqi bor edi, na hayvon uchun haq; chiqib ketuvchiga ham, kirib keluvchiga ham kulfat sababli tinchlik yo‘q edi; zero Men har bir odamni o‘z yaqiniga qarshi qo‘ygan edim. Ammo endi Men bu xalqning qoldig‘iga avvalgi kunlardagi kabi munosabatda bo‘lmayman, — deydi Qo‘shinlar Rabbiysi. Zakariyo 8:1–11.

Zakariyo shunday deydi: “Qo‘llaringiz quvvatli bo‘lsin, ey shu kunlarda, Egamiz Sarvari Olam uyining poydevori qo‘yilgan kunda, ma’bad bunyod etilsin deb, payg‘ambarlar og‘zidan bu so‘zlarni eshitayotganlar.” Xudoning xalqini quvvatlantiradigan narsa — bosh burchak toshiga aylanadigan poydevor haqidagi xabardir. Bu xabar shundan iboratki, Milleriylar tarixi bir yuz qirq to‘rt mingning tarixida takrorlanadi.

Masih so‘raydi: “Agar shu kunlarda bu xalqning qoldig‘i ko‘z o‘ngida bu ajoyib tuyulsa, Mening ko‘z oldimda ham ajoyib tuyulmog‘i kerakmi?” Bu savol har bir payg‘ambarning mavzusi bo‘lgan Xudoning “ajoyib ishi”ga oid bashoratli davrni aniqlab beradi, shu bilan birga u bir yuz qirq to‘rt minglik Laodikeya harakatining bir yuz qirq to‘rt minglik Filadelfiya harakatiga qachon o‘zgarishini ham ko‘rsatadi. Bu ular muhrlanadigan nuqtaning o‘zi, va ayni shu nuqtada harakat jangari holatdan zafarli holatga o‘zgaradi; bu, shuningdek, muqaddas joy chinakamiga poklanganda, aynan mana shu xalq guruhi orasida ilohiyat bilan insoniyatni birlashtirish ishi nihoyasiga yetadigan joydir. Buni oyatlarda ko‘rish mumkin, chunki Uning “ajoyib ishi” bilan ifodalangan bashoratli tarix Xudoning ko‘zlarida ham, qoldiqning ko‘zlarida ham ajoyibdir, va ko‘z bilan ko‘z timsoli birlik ramzidir. Bu yerda ifodalangan birlik, Qo‘zichoq qayerga borsa, Unga ergashadigan Xudo xalqining muhrlanishi haqida so‘zlamoqda; ular shunday bir nuqtaga yetganki, gunoh qilishdan va Masihning fe‘l-atvorini noto‘g‘ri namoyon etishdan ko‘ra o‘lishni afzal biladilar.

Mixo qadimgi Isroilning asosiy tarixini “ajoyib ishlar” deb ataydi.

Misr yurtidan chiqqaning kunlardagi kabi, Men unga ajoyib ishlarni ko‘rsataman. Mixo 7:15.

“Ajabtovur ishlar” — bu poydevoriy tarix bo‘lib, u “ajabtovur”dir, chunki poydevoriy tarix yakuniy tarixda, gumbaz toshi orqali ifodalangan holda, takrorlanadi. “Ajabtovur ishlar” — burchak toshi bilan boshlanib, “gumbaz toshi” bilan yakun topadigan tarixdir. Uning “ajabtovur ishlari” Musoning tarixida namoyon bo‘ldi va Masihning tarixida takrorlandi. Muso burchak toshi edi, Masih esa gumbaz toshi edi. Payg‘ambarlik ma’nosida Muso alfa, Masih esa omega hisoblanadi.

“Musodan, ya’ni Muqaddas Kitob tarixining ayni Alfasidan boshlab, Masih barcha Muqaddas Yozuvlarda O‘zi to‘g‘risidagi narsalarni sharhlab berdi.” The Desire of Ages, 797.

Muso ta’lim berdi, va Butrus Hosil bayramida Musoning so‘zlarini qo‘llab, Muso Masihning timsoli bo‘lganini ko‘rsatdi.

Ammo Xudo barcha O‘z payg‘ambarlarining og‘zi orqali Masih azob chekishini oldindan bildirgan bo‘lsa, buni shu tariqa bajo keltirdi. Bas, tavba qilinglar va gunohlaringiz o‘chirib tashlanishi uchun Xudoga qaytinglar; toki Rabbiiy huzuridan orom va tetiklik zamonlari kelsin; va U sizlarga oldindan va’z qilingan Iso Masihni yuborsin. Osmon Uni hamma narsaning qayta tiklanish zamonlarigacha qabul qilib turishi kerakdir; bu haqda Xudo azaldan beri O‘zining barcha muqaddas payg‘ambarlarining og‘zi bilan so‘zlagandir. Chunki Muso ota-bobolarga haqiqatan shunday degan edi: “Egangiz Xudo sizlarga o‘z birodarlaringiz orasidan menga o‘xshagan bir Payg‘ambarni ko‘tarib beradi; U sizlarga nimaiki aytsa, hammasida Unga quloq solinglar. Va shunday bo‘ladiki, o‘sha Payg‘ambarga quloq solmaydigan har bir jon xalq

orasidan yo‘q qilinadi”. Ha, Shomuil va undan keyin kelgan barcha payg‘ambarlar, nechalariga gapirgan bo‘lsa, shu kunlarni ham oldindan aytganlar. Havoriylar 3:18–24.

Musoning alfa sifatida va Masihning omega sifatida bo‘lishi Hosil bayramidagi to‘kilishda Butrusning Muso haqidagi ikkinchi guvohligi bilan tasdiqlandi; shu tariqa Butrus so‘nggi yomg‘ir xabarining (va unga qarshi ko‘tarilgan bahsning) asosiy tarkibiy qismlaridan biri “alfa va omega” degan bashoratli tamoyil ekanini ta’kidlab, aniqlab bermoqda. Bu tamoyil bir yuz qirq to‘rt mingliklar uchun Milleritlar tarixidagi yil/kun tamoyilining muqobilidir. “Alfa va omega” tamoyili “poydevorning bosh burchak toshiga aylanishi” tamoyilidir; u “Muso va Qo‘zi” tamoyillaridir; shuning uchun ham ilhom orqali u uzumzor qo‘shig‘idagi oyatlardan biri sifatida, ya’ni Muso va Qo‘zining qo‘shig‘i bo‘lgan qo‘shiq sifatida aniqlanadi.

Turli bashoratli chiziqlar orqali ifodalanadigan boshlanish va tugash Xudo O‘zining “ajoyib ishlarini” bajo keltiradigan tarixni ifodalaydi; va “ajoyib ishlar” timsoli nimani anglatishini anglashdan kelib chiqadigan nur Laodikeyalikni Filadelfiyalikka aylantiradi va shu tariqa uni qurilayotgan ma’baddagi bir toshga aylantiradi; xuddi Millerchilar ma’badi 1844-yil 22-oktabrgacha bo‘lgan 46 yil davomida qurilganidek, o‘sha kuni Rabbiy to‘satdan O‘z ma’badiga keldi.

Agar sizlar Rabbiyning marhamatli ekanini tatib ko‘rgan bo‘lsangiz. Unga yaqinlashinglar: U tirik toshdir, garchi insonlar tomonidan rad etilgan bo‘lsa-da, Xudo nazarida tanlangan va qimmatlidir. Sizlar ham tirik toshlar sifatida ruhiy uy bo‘lib bunyod etilmoqdasizlar, muqaddas ruhoniylar bo‘lib, Iso Masih orqali Xudoga maqbul bo‘lgan ruhiy qurbonliklarni keltirish uchun. Shuning uchun Muqaddas Yozuvda ham shunday yozilgandir: “Mana, Men Sionda tanlangan, qimmatli bosh tamal toshini qo‘yaman; Unga ishongan kishi aslo sharmanda bo‘lmaydi”. Demak, sizlar — imon keltirganlar uchun U qimmatlidir; ammo itoatsizlar uchun esa, quruvchilar rad etgan toshning o‘zi burchakning bosh toshi bo‘ldi, hamda qoqinish toshi va haqorat qoyasi bo‘ldi; ular kalomga itoatsizlik qilib qoqinadilar; ular aynan shunga ham tayinlangan edilar. Ammo sizlar tanlangan naslsizlar, shohona ruhoniyliksizlar, muqaddas xalqsizlar, Xudoning xos xalqsizlar; toki sizlarni zulmatdan O‘zining ajoyib nuriga chorlaganning fazilatlarini e’lon qilgaysizlar. Sizlar ilgari xalq emas edingizlar, endi esa Xudoning xalqsizlar; ilgari rahm-shafqat topmagan edingizlar, endi esa rahm-shafqat topgansizlar. 1 Butrus 2:3–10.

Uning ajoyib nuriga da’vat etilish da’vat qachon berilganini ko‘rsatadi; chunki ilhom orqali Musoning alfa tarixidagi Qorah isyoni bilan bir chiziqqa qo‘yilgan 1888 yilgi yo‘l belgisi oxirgi kunlarga olib kelinganda, u 9/11 bilan mos tushadi; ayni paytda ilhomga ko‘ra, Laodikiya xabari uchinchi farishta bilan birga keladi. Bashoratda laodikiyaliklar “ko‘r” deb ataladi, ya’ni ular zulmatda; zulmatdan chiqish da’vati esa Laodikiya xabari 1856, 1888 va 9/11 da kelganida boshlangan. 9/11 da “zulmatdan chiqish da’vati” nafaqat Vahiy o‘n sakkizinchi bobdagi farishtaning nurini tushunishga chaqiriq edi, balki eshituvchini Xudoning “ajoyib ishlari” o‘zining mukammal bajo topishini topadigan ayni tarixning o‘ziga kirishga chaqiriq ham edi.

So‘nggi uch o‘n yillik davomida qayta-qayta ko‘rsatib berildiki, “abadiy xushxabar”ning bashoratli ta’rifi — bashoratli bir haqiqat muhrdan yechiladigan va uch bosqichli sinov jarayonini boshlab

beradigan tarixdir; bu uch sinovda esa ikki ajratuvchi xususiyat mavjud. Dastlabki ikki sinov tabiatan uchinchisidan farq qiladi, chunki uchinchisi lakmus sinovi bo‘lib, u siz birinchi va ikkinchi sinovlardan o‘tgan-o‘tmaganligingizni namoyon qiladi. Abadiy xushxabardagi boshqa bir ajratuvchi xususiyat shundan iboratki, keyingi sinovda ishtirok etish uchun joriy sinovdan o‘tishingiz kerak.

“ajoyib ishlar”ning tarixi ayni paytda “abadiy xushxabar” o‘z avj nuqtasiga yetadigan tarixdir, chunki birinchi farishta tomonidan e‘lon qilingan va abadiy xushxabar deb belgilangan hukm soati 9/11 dan boshlab o‘zining mukammal bajo bo‘lishini topadi. Millerchilarga ogohlantirilayotgan hukm — o‘n bokira haqidagi masalda eshik yopilgan 1844-yil 22-oktabr edi; bu esa o‘n bokira haqidagi masalda eshik yana yopiladigan Yakshanba qonunini timsollaydi. 9/11, xuddi Millerchilar 1844-yil 22-oktabrda tergov hukmining soati boshlanganini e‘lon qilganlari kabi, Xudoning ijro etuvchi hukmi soati Yakshanba qonunida boshlanishini e‘lon qilmoqda.

9/11 dan Yakshanba qonunigacha bo‘lgan davr “Xudoning ajoyib ishlari” sifatida ifodalanadi; u xuddi “burchakning boshi” bo‘lib qoladigan poydevor toshi kabi, va xuddi “Pentikostal mavsum” kabi, va xuddi “Habaquqning ikkinchi bobi” kabi, va “bir yuz qirq to‘rt mingning muhrlanish vaqti” kabi, va “hayvonning surati sinov vaqti” kabi, va “abadiy xushxabar” kabi, va “1840 dan 1844 yilgacha bo‘lgan muqaddas tarix” kabi, va “Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi” tarix kabi, va “Masihning suvga cho‘mishidan to Uning o‘limigacha bo‘lgan tarix” kabi.

Uning suvga cho‘mdirilishi orqali fraktalda ifodalangan tarix xochda nihoyasiga yetgan 2520 kunlik davrni boshlab berdi. Masihning suvga cho‘mdirilishi Uning o‘limi, dafn etilishi va tirilishini ifodalagan bo‘lib, bu voqea 1260 kunning oxirida so‘zma-so‘z amalga oshdi.

Muqaddas Ruh Masihning suvga cho‘mdirili-shida nozil bo‘lganida, u Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi farishtaning 9/11 dagi nozil bo‘lishini timsollagan edi. 1260 bashoratli kundan so‘ng, suvga cho‘mdirili-sh bilan ramzlangan voqealar xochda tom ma’noda bajo bo‘ldi. Suvga cho‘mdirili-shdan xochgacha bo‘lgan tarix ichida davr oxirida tom ma’noda bajo bo‘ladigan ramziy alfa tarixi mavjud. Alfa va omega tarixlari butun umumiy tarixning fraktallaridir. Suvga cho‘mdirili-shdan xochgacha bo‘lgan tarix “Xudoning ajoyib ishlari”dir, va bu tarix, shuningdek, “Masihning suvga cho‘mdirili-shi” orqali ham, Uning tom ma’nodagi “o‘limi, dafn etilishi va tirilishi” orqali ham, shuningdek, “qadimgi Isroilning Qizil dengizdagi suvga cho‘mdirili-shi” orqali ham, yana “Nuh davri tarixida sakkiz jonning suvga cho‘mdirili-shi” orqali ham ifodalanadi. Bu davrlarning barchasi Uning “ajoyib ishlari” tarixini ifodalaydi.

8 sonining tirilish ramzi sifatidagi ma’nosiga kelsak, sakkiz sonining ramz sifatidagi ilk zikri aynan kemadagi o‘sha sakkiz jondir; va ilk zikr qoidasi bo‘yicha, barcha bashoratiy tafsilotlar o‘sha ilk zikrda mujassam bo‘ladi. O‘sha sakkiz jon eski yerdan yangi yerga o‘tmoqda, shunday emasmi?

O‘sha sakkiz jon yomg‘ir davridan omon o‘tgan, ammo yomg‘ir haqidagi ogohlantiruvchi xabarni rad etganlarning barchasi halok bo‘lgan, shunday emasmi? Rad etilgan ogohlantiruvchi xabar, yopiq eshik, yomg‘ir va yangi yer tarixi orqali ifodalangan holda yangi yerga boradigan “8” jon eski dunyodan yangi dunyoga o‘tishda bir dispensional o‘zgarishdan o‘tdi.

Yuz qirq to‘rt mingni tashkil etuvchi sakkiz jonni belgilovchi dispanseriya o‘zgarish — Laodikeiyadan Filadelfiyaga o‘tishdir; bu, shuningdek, bug‘doy va begona o‘tlardan tarkib topgan jangari jamoatdan butun dunyo ko‘rishi uchun bayroq-nishon nazri sifatida yuqoriga ko‘tarilgan, faqat ilk hosil bug‘doy nazridan tarkib topgan zafar qozongan jamoatga o‘tish hamdir; xuddi bo‘ronli suvlar uzra yolg‘iz bir qayiqni ko‘rishga o‘xshash tarzda. O‘sha odamlar yettidan bo‘lgan sakkizdir, va kemanding kechib o‘tishi hamda Qizil dengizdan o‘tish tarixi Uning “ajoyib ishlari”ning har ikkisi ham timsollaridir.

Ushbu jonlar Vahiy 11:11 ning amalga oshishi bilan tiriltirilganlardir. Ular Ahdning sakkizinchi kuni amalga oshirilishi lozim bo‘lgan sunnat belgisi orqali ahdni o‘zida ko‘targan otalari Ibrohim timsolida ifodalangan Xudoning ahd xalqidir.

Bu satrlarning barchasi bir xil vaqt davrini ifodalaydi, va o‘sha vaqt davri 9/11 ning poydevorlari bilan boshlanib, yakshanba qonuni bilan yakunlanadi. 9/11 poydevor toshidir, yakshanba qonuni esa tepa toshidir. Naximiyo va Ezra davrida Quddusni qayta qurish tarixida poydevor birinchi farmon tarixida tamomlangan edi, ma‘badning o‘zi esa uchinchi farmondan ancha oldin bitkazilgan edi. Millerchilar tarixida poydevorlar 1842-yil may oyida, 1843 charti nashr etilganda qo‘yildi. Millerchilar ma‘badi 1798 yildan 1844 yilgacha qirq olti yil davomida bunyod etilishi kerak edi. 1844-yil 22-oktabrdan oldin Millerchilar ma‘badi bitkazilgan edi; tepa toshi Yarim tun faryodi edi. Yarim tun faryodi 1844-yil 22-oktabrda yakunlanganda, miloddan avvalgi 457 yilning alfa va uchinchi farmoni 1844 yilning omegasi bilan o‘zining muqobiliga uchrashgan edi. Miloddan avvalgi 457 yil 2300 yilning alfasi sifatida va 1844 yil omegasi sifatida. Har ikkisi ham bir darajada bir xil, chunki farmon ham, farishta ham xabarlardir, va ikkalasi ham yakshanba qonunini timsollaydi; u yerda farmon bo‘ladi va uchinchi farishtaning xabari baland faryodga aylanadi.

Miloddan avvalgi 457-yildan miloddan avvalgi 408-yilgacha bo‘lgan qirq to‘qqiz yil Doniyor tomonidan yahudiylar qurilishni yakunlaydigan davr sifatida belgilangan edi: “ko‘cha qaytadan quriladi, devor ham, garchi mashaqqatli zamonlarda bo‘lsa ham.”

Shuni bilgin va anglangki, Quddusni tiklash va qayta qurish haqidagi farmon chiqqan paytdan tortib Masih — Hukmdorgacha yetti hafta va oltmish ikki hafta bo‘ladi; ko‘cha ham, devor ham, hatto og‘ir zamonlarda ham qayta quriladi. Doniyor 9:25.

Miloddan avvalgi 457-yil va 1844-yil 2300 yillik bashoratning alif va omegasidir. Ularning ikkalasi ham yakshanba qonunini timsollaydi, chunki alif va omiga sifatida ular bir xildir, va 1844-yildagi hafsalaning pir bo‘lishi ilhom orqali xochdagi hafsalaning pir bo‘lishi bilan muvofiqlashtirilgan. Agar 1844-yil xochni timsollasa — va shunday bo‘lsa — unda uning alifga teng keladigan jufti (miloddan avvalgi 457-yil) ham xuddi shuni timsollaydi. 1844-yildan 1863-yilgacha bo‘lgan davr uchinchi farishtaning sinov jarayonini tasvirlaydi. O‘sha sinov jarayoni uchinchi farmon, yakshanba qonuni farmoni hamda og‘ir zamonda sodir bo‘ladigan ko‘cha va devor ishining tamomlanishi orasidagi 49 yil bilan ifodalanadi.

Miloddan avvalgi 457-yildan miloddan avvalgi 408-yilgacha bo‘lgan davr 2300 yilning alfa tarixi bo‘lib, u 1844-yildan 1863-yilgacha bo‘lgan omega tarixini tasvirlaydi. Bu ikki tarix yakshanba

qonuni davrida muhrlangandan so‘ng va insoniy sinov muddati tugaguniga qadar bir yuz qirq to‘rt mingning tarixini tasvirlaydi. Bir yuz qirq to‘rt mingning vazifasi erkaklar va ayollarni “qadimiy yo‘llar”ga qaytarishdir; bu yo‘llar Ishayo tomonidan qadimgi vayron bo‘lgan joylarni qayta tiklash sifatida tasvirlanadi, Yeremiyo esa uni kechki yomg‘ir xabariga olib boradigan yo‘l deb belgilaydi. “Devor” — bu Xudoning qonunidir, uni bir yuz qirq to‘rt ming butun dunyoga bayroq-alomat sifatida namoyon etadi. Bu Islomning uchinchi voy holatining g‘urbatli zamonlarida sodir bo‘ladi, chunki xalqlarni g‘azablantiradigan narsa Islomdir. Bu ish ham, g‘urbatli zamonlar ham Maykl o‘rnidan turguncha davom etadi.

Demak, agar siz miloddan avvalgi 457-yildan miloddan avvalgi 408-yilgacha bo‘lgan davr uchinchi farmon bilan boshlangan va 1844-yilda uchinchi farishtaning kelishi bilan boshlanib 1863-yilda tugagan bashoratli davrni timsollaganini ko‘ra olsangiz, unda ularning 2300 yillik bashorat bilan yo boshlanish nuqtasi, yo tugash nuqtasi sifatidagi bog‘liqligi ularni o‘zaro munosabatda alfa va omega sifatida belgilashini ham ko‘ra olasiz. Nehemiyo davridagi mashaqqatli zamonlar Fuqarolar urushiga olib borgan va uni ham o‘z ichiga olgan mashaqqatli davrni tasvirlaydi. Alfa tarixidagi qirq to‘qqiz yillik davr omega tarixidagi 19 yillik davrni ifodalaydi. O‘sha 19 yillik davr Ishayoning 65 yillik bashoratining boshidagi 19 yil orqali ham ifodalangan edi.

Chunki Suriyaning boshi Damashqdir, Damashqning boshi esa Retsindir; va oltmish besh yil ichida Efrayim xalq bo‘lmasligi uchun chilparchin qilinadi. Ishayo 7:8.

Ishayo bu bashoratni miloddan avvalgi 742-yilda bayon qildi va 19 yil o‘tib, miloddan avvalgi 723-yilda shimoliy shohlik 2520 yilga asirlikka olib ketildi; bu muddat 1798-yilda yakun topdi. Miloddan avvalgi 742-yildan miloddan avvalgi 723-yilgacha bo‘lgan 19 yil 1844-yildan 1863-yilgacha bo‘lgan 19 yilga mos keladi, chunki dastlabki 19 yil ushbu bashoratning alfasi, so‘nggi 19 yil esa uning omegasi hisoblanadi. O‘n to‘qqiz yillik tarix davomida yovuz shoh Oxoz sakkizinchi oyatda “yetti marta” xabari sifatida ifodalangan kechgi yomg‘ir xabari bilan Ishayo tomonidan yuzlashtirildi. Oxoz bu xabarni rad etdi, xuddi 1863-yilda Laodikiyadagi Millerchi Adventizm ham rad etgani kabi.

O‘sha davrda Ohozning bosh ruhoniysi Ossuriyaga tashrif buyurib, ularning majusiy ma’badining loyihasini olib keldi, va Ohoz uni Xudoning ma’badi hovlisida qurdirib qo‘ydi. Bu yo‘nalish itoatsiz payg‘ambar haqidagi voqeaga parallel bo‘lib, u Yahudoga kelgan yo‘lidan qaytmasligi kerak edi, ammo qaytdi va soxta hamda yolg‘onchi bir payg‘ambar tomonidan aldanib qoldi; bu esa, murtad protestant metodologiyasiga qaytishni, “yetti zamon” haqidagi millerit tushunchasidan yashirinish uchun qilingan harakat sifatida ifodalaydi, ya’ni itning o‘z qusug‘iga qaytishi haqidagi klassik bajo bo‘lishda.

Bu voqealar shimoliy shohlik bilan janubiy shohlik o‘rtasidagi fuqarolar urushi boshlanayotgan paytda sodir bo‘layotgan edi; shu tariqa bu 19 yillik davr takrorlanganda Qo‘shma Shtatlardagi Fuqarolar urushining timsoli bo‘ladi. Miloddan avvalgi 742 yildan miloddan avvalgi 723 yilgacha bo‘lgan davr 1844 yildan 1863 yilgacha bo‘lgan 19 yillik davrni ifodalaydi; bu esa Yakshanba qonunidan sinov muddatining yopilishigacha bo‘lgan davrni bildiradi. 11-sentabrdan Yakshanba

qonunigacha bo‘lgan tarix Qo‘shma Shtatlar ichidagi hayvon suratining sinovi tarixidir; u Yakshanba qonunidan boshlanadigan dunyo miqyosidagi hayvon surati sinovida takrorlanadi. Shu sababli, Yakshanba qonunidan sinov muddatining yopilishigacha bo‘lgan davrni ifodalovchi 19 yillik davrlar, shuningdek, 11-sentabrdan Yakshanba qonunigacha bo‘lgan tarixni ham ifodalaydi; bu esa Uning “ajoyib ishlari” tarixidir.

Keyingi maqolada davom etamiz.

Egamizning kalomi menga kelib, shunday dedi: Inson o‘g‘li, Isroil yurtida sizlarda shunday bir maqol bor ekan: “Kunlar cho‘zilmoqda, har bir vahiy esa amalga oshmay qolmoqda”? Shuning uchun ularga aytgin: Egamiz Rabbiy shunday demoqda: Men bu maqolni barham toptiraman, endi ular Isroilda uni maqol sifatida ishlatmaydilar. Ularga ayt: Kunlar yaqinlashdi va har bir vahiyni ijrosi ham yaqindir. Chunki bundan buyon Isroil xonadoni ichida hech qanday behuda vahiy ham, xushomadgo‘y folbinlik ham bo‘lmaydi. Zero Men Egamman: Men gapiraman, aytadigan so‘zim esa bajo bo‘ladi; u endi ortga surilmaydi. Chunki, ey isyonkor xonadon, Men sizlarning kunlaringizda so‘zni aytaman va uni bajo keltiraman, deydi Egamiz Rabbiy.

Yana Egamizning kalomi menga kelib, shunday dedi: “Ey inson o‘g‘li, mana, Isroil xonadoni shunday demoqda: ‘U ko‘rayotgan vahiy ko‘p kunlardan keyingi zamonlar uchundir, va u uzoq davrlar haqida bashorat qilmoqda’. Shuning uchun ularga ayt: ‘Rabbiy Egamiz shunday demoqda: Mening so‘zlarimdan birortasi endi kechiktirilmaydi, balki Men aytgan so‘z bajo bo‘ladi, deydi Rabbiy Egamiz’”. Hizqiyol 12:21–28.